

Toelichting projecten strategische investeringsagenda

De strategische investeringsagenda bestaat uit 25 investeringsprojecten. In het vervolg van deze notitie geven we per investeringsproject een korte toelichting.

1.	Nieuw muziekcentrum	2
2.	Kardinge	2
3.	Martiniplaza	2
4.	Museum aan de A	3
5.	Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP)	3
6.	Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	3
7.	Warmtenet	4
8.	Zonnepark Meerstad Noord	4
9.	Suikerzijde	4
10.	Gebiedsontwikkeling stationsgebied	4
11.	Meerstad (herijking masterplan)	5
12.	Stadshavens	5
13.	Oeververbinding Oosterhamrikzone	5
14.	Westelijke Ringweg	6
15.	Rondweg Hoogkerk	6
16.	Masterplan Sportvoorzieningen	6
17.	Fietsparkeren binnenstad	7
18.	Uitvoering mobiliteitsvisie	7
19.	Bovenwijkse infrastructuur	7
20.	Gemeentelijk ontwikkelbedrijf	7
21.	Broedplaatsen	8
22.	Meerjarenvervangingsplan openbare ruimte	8
23.	Groninger Water- en rioleringsplan	8
24.	Huisvesting Stadsbeheer	8
25.	Wijkvernieuwing	9

1. Nieuw muziekcentrum

De Oosterpoort is niet toekomstbestendig. Renovatie is verhoudingsgewijs kostbaar. Ook zullen knelpunten met betrekking tot logistiek, overlast, duurzaamheid en gewenste beschikbare capaciteit met renovatie niet kunnen worden opgelost. Daarom wordt gewerkt aan de plannen voor een opvolger onder de werktitel 'De Nieuwe Poort'. Beoogd wordt rond 2030 een opvolger op te leveren. Begin 2022 is de raad geïnformeerd over de voorlopige kaders voor een nieuw muziekcentrum. Daarin wordt onder andere uitgegaan van een aparte, vergrote popzaal, integratie met het vakonderwijs (beroepsopleidingen gericht op werken in cultuur) en een maatschappelijk programma. Ook moet het nieuwe muziekcentrum voorloper worden op het gebied van digitale ontwikkelingen en duurzaamheid. Met het nieuwe muziekcentrum wil Groningen haar positie op het gebied van pop, cultuur en evenementen versterken.

In het stationsgebied kijken we naar mogelijkheden om in het stedenbouwkundig plan meer ruimte te maken, inclusief de financiële consequenties daarvan voor de investeringskosten en voor de grondexploitatie. Ook wordt onderzocht of het parkeren daar op andere manieren kan worden opgelost, zonder risico's van overlast/extra parkeerdruk voor de omgeving. Ook kijken we nadrukkelijk naar het programma van eisen, omdat dat nu eenmaal in hoge mate bepalend is voor de kosten. Daarnaast is het voorterrein van de Suiker in beeld. Er komt daar een station en er wordt inmiddels gewerkt aan een nieuwe fietsverbinding. De raad heeft een voorkeur voor het stationsgebied uitgesproken. Omwille van de vergelijkbaarheid op kosten en uitvoeringsmogelijkheden werken we ook een scenario Suikerzijde uit.

In de begroting 2023 is gestart met het reserveren van middelen om de voorbereidingskosten te dekken en alvast te 'sparen' voor de nieuwbouw.

2. Kardinges

Gebruikmakend van en respect hebbend voor de kracht die Kardinges heeft, verbinden we sport, recreatie en natuur met onderwijs, zorg, wonen en werken. Met een sterke focus op vitaliteit in al haar facetten krijgt Kardinges een duidelijke plek in het campusecosysteem van Groningen. De investeringen in de campussen zijn van groot belang voor de gezondheid van de inwoners van onze regio en om mensen op te leiden voor de toekomst.

In 2021 is het bidboek voor de realisatie van de vitaliteitscampus vastgesteld. Vervolgens is gewerkt aan het opstellen van een gebiedsvisie. Kardinges wordt zo een open en toegankelijk gebied waar het fijn verblijven is en waar iedereen welkom is. Een centrale plek voor allerlei organisaties, bedrijven, zorginstellingen en bewoners om kennis op te doen, te delen en meteen in de praktijk toe te kunnen passen.

Voor de vernieuwing van sportcentrum Kardinges en ontwikkeling naar een vitaliteitscampus zijn investeringen nodig in:

- Investeringen in infrastructuur
- Mobiliteit: parkeervoorzieningen en OV-hub
- Sportcentrum: Investering nieuwbouw zwemmen, schaatsen, sporthallen/dojo/trainingsruimte, kantoren Sport050
- Onderwijs (ook onderdeel van het IHP)

Bij de uitwerking van de bestuursopdracht zijn de keuzemogelijkheden nader tegen het licht gehouden. Bij de campus Kardinges is in eerste instantie gekeken naar renovatie van het sportcentrum, maar de nadelen daarvan wegen niet op tegen eventuele besparingen. Nieuwbouw van de schaatsfaciliteiten brengt aanzienlijke kosten met zich mee. Vooralsnog komen de kosten voor rekening van de gemeente Groningen. Dit terwijl er veel bezoekers uit de regio komen. We gaan met andere overheden in gesprek over een bijdrage voor regionale voorzieningen in onze gemeente (investering en exploitatie). Dit moet leiden tot besluitvorming over de haalbaarheid van een nieuwe ijsfaciliteit. In de bestuursopdracht werken we verschillende scenario's uit ter voorbereiding.

3. Martiniplaza

MartiniPlaza is het beurs- en congrescentrum van het noorden, met een aanbod van sport en cultuur die uniek is in het Noorden en aanvullend op het aanbod vanuit SPOT. Om aansluiting te houden bij de vraag van de markt en de groei van de stad is een opwaardering van het gebouw noodzakelijk. MartiniPlaza is een BV, de gemeente is enig aandeelhouder.

Bij de uitwerking van de bestuursopdracht zijn de keuzemogelijkheden (onder andere renovatie dan wel nieuwbouw) nader tegen het licht gehouden. Daarbij kijken we ook wat het zou betekenen als we de huidige beursshallen niet vervangen. Het niet bouwen van een nieuwe grote multifunctionele hal kan een besparing opleveren op investerings- en onderhoudskosten. Martiniplaza zou zich in de toekomst dan vooral moeten richten op theater en congressen en daarnaast op topsport. Wat dat laatste betreft is er een overlap met de beschouwing van de scenario's Kardinge. Ook verkennen we de mogelijke overlap tussen het Muziekcentrum en Martiniplaza (congressen, muziek) en kijken we naar de mogelijkheden van parkeren in het gebied.

4. Museum aan de A

Het Museum aan de A kan als historisch museum met een nieuw concept een derde toeristische trekpleister worden in de binnenstad, naast het Groninger Museum en het Forum. Het is een kans voor de invulling van twee 14e-eeuwse monumenten en kan een impuls zijn voor het A-kwartier.

Bij de uitwerking van de bestuursopdracht zijn de keuzemogelijkheden nader tegen het licht gehouden. Het belangrijkste is dat er een integrale businesscase komt voor het gebouw en de exploitatie van het museum, inclusief een goede onderbouwing van de verwachte sprong in bezoekersaantallen. Daarbij laten we een second opinion uitvoeren op de integrale businesscase en onderzoeken we de consequenties voor de gemeentebegroting als de gemeente het vastgoed overneemt.

5. Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP)

De schoolgebouwen in de gemeente Groningen zijn gemiddeld ouder dan 40 jaar en dragen niet in alle gevallen meer bij aan goed onderwijs. Daarom is samen met de schoolbesturen het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP): "Investeren in onderwijs" opgesteld en vastgesteld in de gemeenteraad in april 2020. De in het IHP voorgestane maatregelen (nieuwbouw, upgrading, renovatie) zijn voor de periode 2020 tot en met 2023 concreet beschreven en voor de daarop opvolgende 16 jaren indicatief. Met de schoolbesturen is het IHP in 2023 herijkt. In de 1^e helft van 2024 worden de resultaten van de herijking verwerkt en ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gemeenteraad (scholenprogramma Gro Up).

De tweede tranche van het IHP strekt zich uit over de periode 2024 tot 2027. Gelet op het verbindende karakter richting schoolbesturen van de vast te stellen 2e tranche is het van belang dat bij vaststelling voldoende zekerheid bestaat over de bijbehorende middelen. De benodigde middelen voor de tranches 1 en 2 zijn beschikbaar (opgenomen in de meerjarenbegroting 2024). De tranches 3-5 vallen na 2027.

In het IHP worden ook de maatregelen aan binnensport accommodaties die bij de scholen horen meegenomen

Voor scholen die nog niet in het IHP zitten (omdat de maatregelen verder in de toekomst liggen) maken we inzichtelijk welke verduurzamingsmaatregelen nodig zijn. Deze verduurzamingsmaatregelen zijn gebaseerd op het rapport dat in 2023 door HEVO is opgesteld.

6. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Groningen heeft een gemiddelde leeftijd van meer dan 40 jaren. De leeftijd van de vastgoedvoorraad brengt voor de toekomst forse vernieuwing- verduurzaming- en moderniseringsopgaven met zich mee. Dit vraagt heldere koersbepaling op programmaniveau. Van een aantal programma's is de koers al bepaald, dan wel wordt dit voorbereid. Het Scholenprogramma Gro Up is hiervan een voorbeeld. Andere plannen waaraan gewerkt wordt zijn bijvoorbeeld het Accommodatieplan Welzijn (DMO), een Strategische huisvestingsvisie voor het Kernvastgoed (SSC/FSH) en een huisvestingsvisie voor de Wijkposten van Stadsbeheer.

De genoemde vernieuwing- en moderniseringsopgaven zijn gelet op de gebouwleeftijd, de dynamiek van de achterliggende (beleids-)programma's en veranderende gebruikers(wensen) noodzakelijk en leiden tot financiële opgaven voor de toekomst. Daarnaast brengt de Klimaatwet een grote opgave met zich mee voor de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Groningen.

In 2022 heeft de gemeente een Routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed opgesteld. Onderdeel hiervan is aan de hand van pilots inzichtelijk te maken wat de impact is van de verduurzamingsopgave zowel op het gebied van techniek, financiën als organisatie. Dit moet leiden tot een "Uitvoeringsprogramma Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed" (inclusief opzet voor uitvoeringsorganisatie).

7. Warmtenet

Warmtestad speelt als publiek warmtebedrijf een belangrijke rol bij de realisatie van de gemeentelijke duurzaamheidsambities (bijdrage CO₂-reductie van het warmtespoor). De aandelen van het publieke warmtebedrijf zijn voor 50% in handen van gemeente en voor 50% in handen van NV Waterbedrijf Groningen. Met de aanleg van een nieuwe warmte-infrastructuur (warmtenetten en collectieve WKO-systemen) geeft WarmteStad vorm aan de energie- en warmtetransitie van de stad. Een maatschappelijke opgave die behalve qua duurzaamheid ook impact heeft op het sociaal-economische beleid (via de tarieven) en bij de wijkvernieuwing en (her)inrichting van de openbare ruimte. Dit laatste speelt met name in de noordwestelijke stadswijken (Paddepoel, Selwerd, Vinkhuizen en Kostverloren), waar voor verwarming van de oudere bebouwing een midden-temperatuur warmtenet wordt aangelegd.

De collectieve WKO-systemen (laagtemperatuur) dienen als voorziening voor duurzame verwarming en koeling van nieuwbouw in de grotere herontwikkelings- en renovatiegebieden.

De aanleg van het warmtenet bestaat uit de volgende fasen:

Fase 1 heeft betrekking op de aansluiting van 10.600 woningequivalenten (weq) (raadsbesluit 2019).

Fase 2a gaat over 5000 weq (raadsbesluit 2023).

Voor **fase 2b** wordt een verkenning uitgevoerd van de mogelijkheden voor groei met 12.000 weq.

8. Zonnepark Meerstad Noord

Zonnepark Meerstad-Noord is een gemeentelijk initiatief voor het ontwikkelen, realiseren en exploiteren van een zonnepark¹, goed voor de productie van duurzame elektriciteit van ongeveer 60.000 Groningse huishoudens. Zonnepark Meerstad-Noord speelt daarmee een belangrijke rol in het realiseren van de gemeentelijke duurzaamheidsambities. Het park zal bijna 50% van de gemeentelijke doelstelling voor zonneparken in kunnen vullen. In de ontwikkelfase gaat het om het uitwerken van de business case van het project, het verkrijgen van vergunningen tot en met een mogelijke gang naar de Raad van State, de aanbesteding van de realisatie van het project en het finale investeringsbesluit. In de ontwikkelfase wordt ook de juridische structuur ingevuld..

Bij de realisatie van het zonnepark dient rekening te worden gehouden met de nu aanwezige (beperkte) netcapaciteit en de snelheid waarmee deze capaciteit wordt uitgebreid door TenneT.

9. Suikerzijde

De Suikerzijde beslaat een gebied van circa 160 ha. Er worden circa 5.000 woningen gebouwd. De Infrastructuur die kan worden toegerekend aan de gebiedsontwikkeling is meegenomen in de grondexploitatie. Daarnaast is sprake van bovenwijkse infrastructuur. Deze investeringen moeten buiten de grondexploitatie worden gedekt. In de begroting zijn de bovenwijkse investeringen reeds opgenomen, die nodig zijn voor aanleg van Suikerzijde.

Daarnaast moet worden rekening gehouden met de ontwikkeling van een station. Dit betreft investeringen in de aanleg van een OV knoop, de aanleg van een station, de verdubbeling van het spoor en de onderdoorgang bij het spoor. Het station Suikerzijde is bedoeld om de woningen in de Westflank een volwaardige OV-verbinding te geven. Ook dient het station voor de bereikbaarheid van de toekomstige MBO-campus op de Suikerzijde.

10. Gebiedsontwikkeling stationsgebied

Het stationsgebied betreft de gebiedsontwikkeling tussen het Emmaviaduct, de Parkweg en de Achterweg. De nieuwe stadswijk Spoorkwartier is het meest prominente onderdeel (inclusief Zuidplein en aansluiting Parkweg). Aan de randen van het Spoorkwartier is sprake van drie investeringsprojecten: de insnijding van het Emmaviaduct, herinrichting van het stationsplein en de aanpak van de Stationsweg. Aan de zuidzijde is een aantal jaar geleden de bebouwing gesloopt.

In de SIA houden we rekening met de volgende onderdelen:

Spoorkwartier: In de plannen voor het Spoorkwartier wordt een hoog stedelijk milieu gerealiseerd. Hierin wordt het Spoorkwartier gepresenteerd als een groene en duurzame stadswijk met een gemixt programma van wonen,

¹ Zonnepark Meerstad Noord wordt ontwikkeld door de gemeente Groningen en een aantal grondeigenaren in het plangebied van Meerstad.

werken en ontspannen. Het hart van het Spoorkwartier wordt het Zuidplein, dat de zudentree van het Hoofdstation en de Parkweg aan elkaar verbindt. Daarnaast is een gebouwde parkeer- voorziening gepland. Er is een relatie met de bestuursopdracht (de plek waar DNP en de parkeervoorziening is gepland (kavel K1).

Insnijding Emmaviaduct: Voor de bereikbaarheid van het nieuwe busstation en toekomstige parkeergarage (dat aan de zuidzijde van het Hoofdstation wordt aangelegd) is de zogenaamde insnijding van het Emmaviaduct noodzakelijk.

Herinrichting van Stationsweg: Als gevolg van de verplaatsing van het busstation naar de zuidzijde en het afwaarderen van de verkeersfunctie Stationsweg. Hierbij wordt ook meegenomen het realiseren van vergroening en verblijfsgebied aan de oevers van het Verbindingskanaal en de verbinding tussen Werkmanbrug en Stationsplein.

Herinrichting stationsplein: Dit bestaat uit het herinrichten van voorplein voor het stationsgebouw, het maken van een voetgangersverbinding vanaf het voorplein richting Werkmanbrug, het doortrekken van een fietsverbinding vanaf voorplein station richting Stationsweg en een aanpak voor het Stadbalkon en daarbij behorende vervanging/aanvulling van de fietsparkeervoorzieningen.

11. Meerstad (herijking masterplan)

Het Masterplan Meerstad uit 2005 is geactualiseerd. De raad heeft Agenda van de Toekomst Meerstad op 16 november 2022 vastgesteld als basis voor de verdere uitwerking. De meest in het oog springende wijzigingen zijn de concentratie van nieuwe woon- en werkgebieden 'te gast' in het afleesbare landschap, het koesteren van waardevolle natuur, een meer gevarieerd woonaanbod, kleinere voorzieningenclusters op loop- en fietsafstand en de realisatie van het energielandschap in Meerstad-Noord. Op 29 november 2023 heeft de raad een voorkeursmodel voor de verdere uitwerking van Meerstad vastgesteld. Een belangrijke wijziging betreft een omslag naar meer woningen in het betaalbare segment (sociale huurwoningen, middenhuur en gesubsidieerde en betaalbare koopwoningen).

Er is gewerkt aan het financieel door vertalen van de ambities in de grondexploitatie. Het kan betekenen dat voor een sluitend plan en het verwezenlijken van ambities zoals de betaalbaarheid van woningen en het beheer van groenstructuren, aanvullende middelen of partners nodig zijn die een bijdrage kunnen leveren.

12. Stadshavens

De ontwikkelstrategie Eemskanaalzone, Stad aan het water (2018) is de opvolger van de visie Eemskanaalzone, Verbinding in de stad (2006). Binnen het plangebied waar de ontwikkelstrategie betrekking op heeft worden vier deelgebieden onderscheiden:

1. Stadshavens 1
2. Stadshavens 2, zijnde Scandinavische Havens
3. Bedrijventerrein Driebond
4. Eemskanaalzone Meerstad

Nu in uitvoering zijn de deelgebieden 1 (Stadshavens) en 4 (Meerstad). Voor deelgebied 2 (Scandinavische Havens) is februari 2024 een gebiedsvisie vastgesteld. Voor deelgebied 3 (Driebond) is de planvorming gestart

In de begroting houden we reeds rekening met de benodigde investeringen in de infrastructuur en de openbare ruimte in de deelgebieden.

13. Oeververbinding Oosterhamrikzone

Het project Oosterhamrikzone is één van de sleutelprojecten uit de omgevingsvisie Levende Ruimte en beoogt de zone rondom het Oosterhamrikkanaal te ontwikkelen en transformeren naar een nieuw en groen stadsdeel waarin de leefkwaliteit weer voorop staat.

Ten behoeve van de bereikbaarheid van de geplande nieuwe woningbouw en als belangrijk onderdeel van de recente gemeentelijke Mobiliteitsvisie 2040, is een nieuwe multimodale oeververbinding over het Van Starckenborghkanaal opgenomen in het plan, ter vervanging van de huidige Busbaanbrug. Dit is nodig om de bereikbaarheid van meer dan 1.200 woningen aan geplande woningbouw op orde te brengen. Daarnaast zorgt de oeververbinding voor een versnelling van de transformatie van het bedrijventerrein Ulgersmaweg aan de

overzijde van het Van Starckenborghkanaal. Dit is een woon-werkgebied met potentieel ruimte voor 1.100 woningen en tevens wordt hier de nieuwe Vitaliteitscampus Karding direct met de (binnen)stad verbonden.

Bij het vaststellen van de mobiliteitsvisie (22 december 2021) heeft de raad gevraagd om een voorlopig ontwerp te maken voor de Oosterhamrikzone. Het voorlopig ontwerp moet de inpassing laten zien en consequenties inzichtelijk maken van de mobiliteitsroutes: een nieuwe multimodale oeververbinding over het Van Starckenborghkanaal, een auto- en fietsroute op de Oosterhamrikkade NZ en de verplaatsing van de busbaan naar de Vinkenstraatroute.

Het project bevindt zich nu in de fase van planvorming. Gekoerst wordt op een voorbereidingskrediet (voorlopig ontwerp) in de huidige collegeperiode, medio 2025. Gelet op het nu nog ontbreken van (zicht op) financiële middelen bij Rijk en gemeente wordt uitgegaan van een Realisatiebesluit door het volgende college/raad.

14. Westelijke Ringweg

De aanpak van de westelijke ringweg is van belang voor de doorontwikkeling van de Reitdiepzone, Westend/Vinkhuizen-zuid en Suikerzijde. Voor de toekomstige ombouw van de Westelijke Ringweg sparen we met de Spaarregeling Ringwegen. Met de provincie hebben we afgesproken te sparen in de verhouding 2/7 gemeente en 5/7 provincie. Vooralsnog wordt uitgegaan van start realisatie in 2030. We gaan uit van uitvoering in verschillende fases. Gemeente draagt wel bij aan de dekking en deelt evenredig in het risico. In een gezamenlijk (rijk, provincie, gemeente) MIRT traject wordt onder meer nut en noodzaak nader onderbouwd.

15. Rondweg Hoogkerk

De bietenwagens van de suikerfabriek maken gebruik van hetzelfde wegennet als de huidige en toekomstige bewoners van de Westflank. Dit veroorzaakt nu al regelmatig verkeersproblemen en ongelukken. Als het inwonertal aan de Westflank verdubbelt door de bouw van de vele nieuwe woningen zal het verkeer op het onderliggend wegennet navenant toenemen. Daarbij komt nog het sluipverkeer indien de Ring West niet wordt aangepakt. Dit leidt tot een verdere belasting van het onderliggend wegennetwerk en toename van de verkeersonveiligheid. Een oplossing daarvoor is een nieuwe Rondweg Hoogkerk. Daarmee kan een groot deel van het bietenverkeer veilig de Cosun Beet Company bereiken en biedt de weg tevens een extra ventiel voor het onderliggend wegennet. De Rondweg Hoogkerk wordt meegenomen in het MIRT onderzoek over de Westflank van de Rijk.

16. Masterplan Sportvoorzieningen

Het is nodig de bestaande sportvoorzieningen door te ontwikkelen, zodat deze kunnen meebewegen met de veranderende behoefte van de inwoners (vergrijzing, verjonging, wijkvernieuwing, etc.) om te sporten en te bewegen in de verschillende wijken. Daar komt bij dat de gemeente Groningen de komende jaren verder groeit. Daarom moeten er de komende jaren meer (en andere typen) sportvoorzieningen in de gemeente gerealiseerd worden en moeten we bij onderhoud en vervanging van bestaande sportvoorzieningen rekening houden met de veranderende behoeften van inwoners en de groei van de gemeente.

In het masterplan worden demografische en beleidsmatige uitgangspunten ten aanzien van de behoefte naar voorzieningen voor sport en bewegen, aan elkaar gekoppeld. Daarnaast worden fysieke en sociale kenmerken in de wijken inzichtelijk gemaakt. Dit kan dienen als onderbouwing van de keuzes op welke locatie welke type sportvoorzieningen ontwikkeld/uitgebreid dan wel vernieuwd moeten worden.

Als resultaat van het masterplan wordt duidelijk in welke gebieden/wijken de urgentie het grootst is om sportvoorzieningen (door) te ontwikkelen en om welk type sportvoorzieningen het per gebied gaat. Dit inzicht dient als integraal uitgangspunt sport bij gebiedsontwikkelingen.

Investerings die in het masterplan worden opgenomen zijn:

- Uitbreiding buitensport: sportparken en sportvelden
- Uitbreiding binnensport: sporthallen
- Uitbreiding zwemcapaciteit
- Doorontwikkeling beweegvoorzieningen openbare ruimte
- Kwalitatieve verbetering binnen- en buitensportvoorzieningen.
- Kwalitatieve ontwikkeling overig sportvastgoed (clubhuizen, kantines, kleedkamers, bergingen, etc.)

17. Fietsparkeren binnenstad

In de binnenstad staat de ambitie op het gebied van leefbaarheid en toegankelijkheid soms onder druk vanwege het grote aantal gestalde fietsen op straat. Forse investeringen in de aanleg van de nieuwe fietsenstallingen Nieuwe Markt en Grote Markt hebben in dit gedeelte van de binnenstad al geleid tot meer ruimte voor de voetganger. Een kwaliteitsverbetering waar we ook hard aan werken rond de Herestraat (ter hoogte van het Gedempte Zuiderdiep) en op en rond de Westerhaven. Aan de westzijde van de binnenstad, rond de Vismarkt, A-Kerkhof en Brugstraat, ontbreken echter nog goede fietsenstallingen. De Parkeergarage Haddingestraat zal slechts een deel van de gevraagde stallingscapaciteit kunnen bieden.

Voor de realisatie en de exploitatie van de Fietsenstalling Westerhaven zijn middelen gereserveerd binnen de begroting van het Parkeerbedrijf. Voor de realisatie van de fietsenstallingen rond de Vismarkt/A-Kerkhof, Haddingestraat en Brugstraat zijn nog geen middelen gereserveerd.

18. Uitvoering mobiliteitsvisie

Met de in december 2021 vastgestelde Mobiliteitsvisie 2040 en de Ontwerpleidraad Nieuwe Ruimte maken we een transitie naar een beter leefbare, veilige, doorwaadbare én bereikbare gemeente. Om de ambities te realiseren, zijn uitvoeringsprogramma's opgesteld. Eén van de meest prominente opgaven is het herinrichten van het (auto)verkeersnetwerk tot wegen waar de auto te gast is. In het Uitvoeringsprogramma Doorwaadbare Stad is aangegeven hoe we de transformatie van in totaal veertig kilometer weg met een maximumsnelheid van 50 km/uur naar 30 km/uur, het inrichten van belevingsplekken en de aanleg van autoknips de komende jaren willen aanpakken.

Daarnaast wordt in het uitvoeringsprogramma mobiliteit ingezet op:

- het vergroenen van de openbare ruimte om wateroverlast en hittestress tegen te gaan
- Een slimme en goede koppeling middels OV-, wijk- en deelhubs om te zorgen dat het openbaar vervoer in Groningen een belangrijk maatschappelijk bindmiddel blijft en deelmobiliteit een alternatief wordt voor het bezit van een eigen (tweede) auto.
- een goed ontwikkeld OV-netwerk dat vooral voor reizen tussen de regio en de stad een aantrekkelijk alternatief moet vormen voor het gebruik van de auto (bijvoorbeeld de aanleg van businfrastructuur naar De Held III en het verbeteren van OV-verbindingen naar Suikerzijde, Meerstad en Zernike Campus).

19. Bovenwijkse infrastructuur

De komende periode gaan we daadwerkelijk starten met woningbouw op de Suikerzijde, Stadshavens, Eemskanaalzone en herijken we de ontwikkelstrategie voor Meerstad. Daarnaast zijn ook voor het Stationsgebied, De Held 3 en de Travertijnstraat gebiedsontwikkelingen in voorbereiding. Op langere termijn zullen ook gebieden als Europapark Zuid, en de bedrijventerreinen aan de Oostkant van de stad (o.a. Driebond) vragen om (gedeeltelijke) transformatie. De investering in bovenwijkse/regionale voorzieningen (infrastructuur en inrichting openbare ruimte) die nodig zijn voor deze gebiedsontwikkelingen, kunnen niet (geheel) binnen de gebiedsontwikkelingen worden opgevangen.

20. Gemeentelijk ontwikkelbedrijf

Met een gemeentelijk ontwikkelbedrijf kan meer publieke regie gevoerd worden op delen van de vastgoedmarkt. Bij een ontwikkelbedrijf kunnen een aantal ontwikkelingen gecombineerd worden:

- De opgave voor de komende jaren zit vooral in de bouw van voldoende (betaalbare) woningen.
- De kwaliteit van de (binnen)stad staat onder druk. Het opzetten van een Ontwikkelbedrijf om actief vastgoed aan te kopen en te (her)ontwikkelen wordt als optie genoemd om vastgoedontwikkelingen te sturen.
- Groninger Monumenten fonds: De gemeente Groningen is 100% aandeelhouder GMF Stad Groningen BV welke ingezet zou kunnen worden voor het Ontwikkelbedrijf.

Er is op dit moment geen exacte uitspraak te doen over het effect van een ontwikkelbedrijf op de investeringsopgave, meerjarenbegroting en risico's. Dit is namelijk afhankelijk van de opgave die een Ontwikkelbedrijf op zich zal moeten nemen.

21. Broedplaatsen

We willen inzetten op het aanbieden van meer broedplaatsen als basis voor de kunst- en cultuursector, en om lokaal ondernemerschap, startups en scaleups te blijven stimuleren. We zien vooral een rol voor de gemeente bij het beschikbaar stellen van locaties voor atelierruimten en creatieve broedplaatsen. Juist in deze sectoren zijn een groot deel van de huidige locaties tijdelijk van karakter.

We verwachten medio 2035 een tekort aan ruimte voor broedplaatsen van 50.000m². De inzet is om deze ruimte te vinden door tijdelijke locaties beter te benutten, nieuwe locaties permanent te bestemmen voor broedplaatsfuncties en broedplaatsen mee te nemen bij grotere gebiedsontwikkelingen.

22. Meerjarenvervangingsplan openbare ruimte

Diverse voorzieningen in de openbare ruimte zijn de komende jaren aan het einde van de levensduur. Het reguliere onderhoud is dan ontoereikend voor instandhouding en de kosten van noodzakelijke reparaties nemen onevenredig toe. In 2021 is voor de jaren 2022 t/m 2031 is in beeld gebracht welke voorzieningen in de openbare ruimte vervangen moeten worden en welke aanvullende middelen hiervoor nodig zijn. Het gaat om de vervanging van speelplekken, openbare verlichting, verhardingen, civiele kunstwerken en torens, groen en bomen. De investeringsbedragen tot en met 2031 worden geactualiseerd op basis van prijsontwikkelingen.

De nieuwe beheerstrategie wordt in juni 2024 in het college behandeld. De mogelijke effecten van de nieuwe beheerstrategie op de benodigde middelen voor het dagelijks- en groot onderhoud en de benodigde investeringen is op dit moment nog niet duidelijk.

23. Groninger Water- en rioleringsplan

De komende jaren zijn diverse investeringen nodig op het gebied van de gemeentelijke watertaken en rioleringszorg. Het betreft de vervanging van een deel van de huidige riolering en investeringen in het afkoppelen van hemelwater en investeringen in klimaatmaatregelen. Op basis van het GWRP 2020-2024 zijn de investeringsbedragen van de eerste jaren bepaald.

We werken aan een nieuw beleidsplan voor de Water en Rioleringszorg. Deze zal geldig zijn van 2025 tot en met 2029 en vervangt het vigerende Groninger Water en Rioleringsplan (GWRP). Medio 2024 wordt duidelijk welke investeringen de komende jaren gedaan moeten worden. De investeringen worden gedekt met de inkomsten uit de rioolheffing.

24. Huisvesting Stadsbeheer

Duinkerkenstraat

Het pand aan de Duinkerkenstraat 45 (DKS) heeft op dit moment een belangrijke functie als het gaat om de huisvesting van Stadsbeheer. Vanuit het gebruik is sprake van verschillende klachten. Ook staan er komende jaren een aantal forse onderhoudsuitgaven gepland en heeft het gebouw een hoog energieverbruik. Verder wordt voorgesteld om de Wijkpost Zuid met deze revitalisering te integreren aan de Duinkerkenstraat, zodat er een doelmatige bedrijfsvoering ontstaat.

Wijkposten

De huidige huisvestingssituatie van de wijkposten van Stadsbeheer sluit niet meer goed aan op de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen in de gemeente en de beoogde bedrijfsvoering van Stadsbeheer. Daarnaast zijn de wijkposten sterk gedateerd en passen de wijkposten niet goed meer in de omgeving.

De visie wijkposten geeft invulling aan een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering van het beheer van de openbare ruimte door Stadsbeheer. De wijkposten zijn daarin belangrijke uitvalsbases voor het dagelijks onderhoud.

Circulariteitshub

De gemeentelijke doelstelling van afvalloosheid vergt een andere invulling dan die van een traditioneel afvalbrengringstation. We willen daarom naar de realisatie van een afvalbrengringstations dat een bijdrage levert aan de circulaire doelstellingen; de zogenaamde circulariteitshub. De kosten worden gedekt via de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing.

25. Wijkvernieuwing

De wijkvernieuwing heeft een integraal karakter, met per wijk verschillen in de aanpak, communicatie, en inzet op de opgaves. We bereiden de uitbreiding van de wijkvernieuwing voor met eerst een analyse van de wijken, dit in het kader van Motie 14 van de Begrotingsraad ('Maak een ruimtelijke ontwikkelvisie noordelijke wijken').

De geplande investeringen van de lopende uitvoeringsprogramma's hebben de komende jaren 2025-2028 een piek. Na de plus van het fysieke programma in deze wijken, zien we mogelijkheden om de fysieke investeringen in andere wijken te gaan opstarten. De omvang van de investeringen later in de Indische buurt, Lewenborg, Vinkhuizen, Paddepoel en Oosterparkwijk is nog niet bekend.

Naast de fysieke investeringen is sprake van een forse sociale programmering.